

Waterdunen

WATERDUNEN: EEN NIEUW ICOON VAN ZEELAND	3
KLIMAATDUIN	5
OP DE GRENS VAN LAND EN ZEE	7
AVONTUURLIJK WATERDUNEN	9
VOGELS VAN DICHTBIJ	11
KUSTVERSTERKING	13
GETIJDENDUIKER	15
RECREATIEWONINGEN	17
KUSTLABORATORIUM	19

COLOFON

Uitgave: Provincie Zeeland

Tekst en vormgeving: Provincie Zeeland

Druk: Tekstbeeld LNO, Zierikzee

Fotografie: DNA-beeldbank laatzeelandzien.nl, Nanda van den Berg, Chiel Jacobusse, Molecaten, Mark Neelemans, Eric van Rootselaar, Shutterstock.com, Studio Raven, waterschap Scheldestromen

Contact: www.waterdunen.com

© 2019 Provincie Zeeland. Aan de inhoud van deze uitgave kunnen geen rechten worden ontleend.

Waterdunen is een samenwerking van: Provincie Zeeland, waterschap Scheldestromen, stichting Het Zeeuwse Landschap, Molecaten en de gemeente Sluis.

WATERDUNEN: EEN NIEUW ICOON VAN ZEELAND

Welkom in de wereld van Waterdunen. Een natuur- en recreatiegebied in aanbouw. In dit boekje lees je meer over dit bijzondere gebied op de grens van land en zee, 350 hectare zilte natuur tussen Groede en Breskens.

Samenspel

De provincie Zeeland heeft een kustlijn van 650 kilometer, het land ligt in zee. Die ligging, dat samenspel tussen water en land, zilt en zoet, eb en vloed, onderscheidt Zeeland van andere regio's. In Waterdunen komt het samenspel tussen water en land tot uitdrukking.

We ontwikkelen nieuwe vormen van landinrichting, aquacultuur en kustversterking: leven met de zee. Onvergetelijk één zijn met getij, slik en vogels. Zeeën van tijd en ruimte voor jezelf: welkom in Waterdunen.

KLIMAATDUIN

Waterdunen is het bewijs dat Zeeland anders met water omgaat. Behalve een mooi en bijzonder natuur- en recreatiegebied is Waterdunen een deltawerk. Maar wel anders dan de deltawerken die we kennen als de grote werken die Zeeland beschermen tegen het water. Natuur, recreatie en getijdenwerking combineren we in een innovatieve kustversterking, met veiligheid als randvoorwaarde.

Zilte natuur en bijzondere vogels

In Waterdunen bepaalt het getij de natuur. Door de constante wisseling van hoog en laag water, ziet het landschap van schorren, kreken, zand- en slikplaten er straks ieder uur anders uit. Dat is aantrekkelijk voor kustvogels, die hier een rustige plek vinden om te eten of te broeden. Door de ligging aan de monding van de Westerschelde is het gebied een Europese luchthaven voor trekvogels die hun lange reis langs de Noordzeekust maken.

Aquacultuur

Door het getij zullen er zoutplanten op de schorren groeien en zilte graslanden ontstaan, met in de nazomer prachtige paars gekleurde zeeastervelden en rode zeekraaloevers. Dit bijzondere gebied tussen land en zee maakt ook de innovatieve teelt van zilte groenten en aquacultuur mogelijk.

OP DE GRENS VAN LAND EN ZEE

In Waterdunen voel, ruik en hoor je Zeeland. Er komt een kilometerslang wandelpad. De bruggen langs de broedeilanden en de struinpaden geven je het gevoel één te zijn met de zilte natuur en de vogels. Diverse vogelkijkhutten en kijkschermen brengen je oog in oog met de gevleugelde bezoekers in het gebied.

Recreanten en natuurliefhebbers kunnen hun hart ophalen.

Achter de versterkte duinen ontstaat een aantrekkelijk getijdengebied waar het goed toeven is. De brede waterkering biedt plaats aan een duincamping met ongeveer 200 verblijfplaatsen. In de uitlopers van het duingebied komen maximaal 400 recreatiewoningen met uitzicht op de schorren en kreken. Er komt een wandelboulevard met een hotelaccommodatie. De wandelboulevard maakt onderdeel uit van de wandelpaden door Waterdunen.

In Waterdunen kun je straks op ontdekkingsstocht, ontspannen en genieten. Waterdunen is robuust en comfortabel tegelijk.

AVONTUURLIJK WATERDUNEN

In Waterdunen is het straks voor jong en oud genieten. Kinderen spelen buiten in de natuur en laten hun computerspelletjes links liggen. Terwijl de kinderen spelen en kliederen met zand, water, slik en schelpen, genieten de volwassenen op een bankje in de zon. Of misschien helpen ze op de knieën mee met het bouwen van dammetjes.

Op pad

In het natuurgebied liggen straks wandelpaden. Voor de echte beleving ga je over het laarzenpad. Trek van hut naar kijkscherm en beleef het vogelparadijs van alle kanten. De verharde paden in het gebied zijn toegankelijk voor scootmobiel.

Ontdekken

Wat is er straks nog meer te ontdekken? De getijdenduiker bijvoorbeeld: het ingenieuze bouwwerk dat twee keer per dag vers zeewater binnenlaat in het natuurgebied. Of leer meer over de bijzondere planten en vogels van Waterdunen door op stap te gaan met een gids.

www.hetzeeuwslandschap.nl/op-stap

VOGELS VAN DICHTBIJ

Waterdunen ligt bij Breskens, een internationale hotspot voor trekvogels. Vooral in het voorjaar passeren hier extreem grote aantallen van allerlei soorten vogels. Vanaf de vogeltelpost op de zeedijk, niet ver van de vuurtoren, zijn de passerende vogels heel mooi te observeren.

Volop voedsel

Waterdunen wordt straks door het afwisselende landschap, de gunstige ligging en het optreden van eb en vloed heel rijk aan voedsel voor passerende vogels. Zwaluwen en graspiepers vangen insecten boven en langs het water. Steltlopers zoals de scholekster vinden schelpdieren en wormen in het zachte slib. Ganzen en eenden hebben volop mogelijkheden om te grazen.

Voor elk wat wils

In Waterdunen gaat het om de ontmoeting tussen mens en vogel. Zodra Waterdunen opengaat in de zomer van 2020 kan je vanuit vogelobservatiehutten, kijkschermen en andere slimme voorzieningen vogels kijken. In de observatiehutten kun je genieten, maar ook van alles leren over de natuur. Zowel de doorgewinterde vogelaar als de toevallige passant, die even een kijkje wil nemen, wordt verrast door de rijke vogelstand.

De toekomst is al begonnen

Dat lijkt allemaal nog ver weg, maar voor wie nu vanaf de rand Waterdunen bekijkt ziet toch dat de vogels al volop aanwezig zijn. Het zijn de pioniers onder de vogels, die binnen enkele jaren gezelschap krijgen van tal van andere soorten.

KUSTVERSTERKING

Waterdunen is ook een deltawerk. Maar wel anders dan de deltawerken die we kennen als de grote infrastructurele werken die Zeeland beschermen tegen het water. Het bijzondere van deze nieuwe kustwering is dat het er niet uitziet als een deltawerk. Natuur, recreatie en binnendijkse getijden worden gecombineerd in een innovatieve kustversterking.

Nieuw duin

Waterschap Scheldestromen heeft de versterking van het kustvak tussen Breskens en Groede bij Waterdunen eind 2015 afgerond. Met grond, zware klei en zand werd een 300 meter breed nieuw duin gemaakt. Hiervoor is circa 1,5 miljoen m³ grond en circa 400.000 m³ zand aangevoerd. De grond is ontgraven uit de kreken en geulen die in Waterdunen zijn aangelegd. Het zand komt uit de Noordzee.

Het hoogste duin is nu zo'n 18 meter hoog. Met deze aanpassingen is de kust versterkt en weer beschermd. Tegelijkertijd is er een aantrekkelijk landschap gecreëerd dat ruimte biedt aan recreatie- en natuurontwikkeling.

GETIJDENDUIKER

De unieke deltanatuur in Waterdunen met geulen, slikken en schorren, is mogelijk door de aanleg van een getijdenduiker in de dijk van 't Killetje bij Breskens.

De getijdenduiker bestaat uit een constructie van vier kokers die door de dijk heen lopen. De eerste koker in de getijdenduiker voert het overtollige polderwater uit het achterland af. Er is voor de afvoer van polderwater een sloot aangelegd rond Waterdunen. De andere drie kokers zorgen ervoor dat het water vanuit de Westerschelde met eb en vloed het natuurgebied in- en uitstroomt. Deze kokers zijn voorzien van schuiven waarmee het waterpeil in Waterdunen wordt geregeld. De schuiven kunnen bij nood volledig worden gesloten.

Energie door water

In één van de drie kokers van de getijdenduiker kan een turbine worden geplaatst. Door het in- en uitstromende water kan hiermee energie worden opgewekt.

RECREATIEWONINGEN

Molecaten bouwt de recreatiewoningen in Waterdunen zoveel mogelijk ingepast in het landschap. Hierbij is natuurbeleving een belangrijke waarde. Binnen en buiten vloeien in elkaar over. Het geeft een gevoel van rust en ruimte midden in de natuur.

Innovatief bouwen

Duurzaamheid is één van de belangrijkste sleutelwoorden bij de bouw van de recreatiewoningen. De woningen zijn modulair en demontabel. Dit betekent dat Molecaten snel en efficiënt kan bouwen en het milieu zo min mogelijk belast. De onderdelen van de woningen zijn inwisselbaar en nieuwe ontwikkelingen zijn hierdoor snel toe te passen.

Ontwikkelen met duurzame systeemkeuzes

Eenvoud, comfort, gebruiksgemak en rendement zijn de sturende elementen voor het maken van duurzame systeemkeuzes. Molecaten streeft naar (her)gebruik van zoveel mogelijk natuurlijke materialen en circulaire systemen met kleine kringlopen. Energiezuinige- en natuurlijke systemen verwarmen en koelen de recreatiewoningen. Verblijven in Waterdunen met duurzaamheid als uitgangspunt.

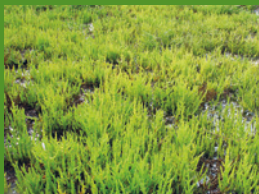

KUSTLABORATORIUM

Zeeplanten en -dieren kweken op het land, maar dan op zo'n manier dat het landschap aantrekkelijk en ecologisch waardevol blijft. Dat is het Kustlaboratorium in een notendop.

Zilte teelten in Waterdunen

Het zeewater dat via de getijdenduiker het gebied in- en uitstroomt, maakt Waterdunen een geschikte plek voor het binnendijs kweken van zilte groenten. Stichting Het Zeeuwse Landschap richt een deel van het natuurgebied in als innovatief Kustlaboratorium. De gerestaureerde boerderij Hof Waterdunen wordt het steunpunt voor de zilte teelten, het natuurbeheer en educatieve activiteiten in het gebied.

Waardevolle combinatie

In het Kustlaboratorium zullen ondernemers hun bedrijf vestigen. Het Zeeuwse Landschap stelt grond en basisvoorzieningen beschikbaar en zorgt voor de landschappelijke kwaliteit. De uitvoering van het Kustlaboratorium wordt mede mogelijk gemaakt door de Droomfondsbijdrage van de Nationale Postcode Loterij en de steun van het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling in het kader van OP-Zuid.

Waterdunen is een 350 hectare groot zilt natuur- en recreatiegebied in wording. Slapen, ontwaken, genieten en beleven kan straks in dit bijzondere gebied aan de kust tussen Breskens en Groede.

